

NOBENIH IZGLEDOV NI ZA URAVNAVO V STAVKI

IZVRŠEVALNI ODBOR UNITED TEXTILE WORKERS JE IZREKEL ZAUPNICO STAVKOV. VODSTVU

Delavska tajnica bo preštudirala poročilo, ki ga ji je izročila predsednikova preiskovalna komisija. V nekaterih krajih je položaj tak kot da bi divjala državljanska vojna. — Tovarnarji so jezni na NRA centralo. — Štrajkarjem očitaajo, da so komunisti.

Posebna posredovalna komisija, ki jo je imenoval predsednik Roosevelt ter ji naročil, naj preišče vzroke tekstilnega štrajka in naj skuša doseči uravnavo med nasprotujočimi si strankama, je sestavila izčrpno poročilo ter ga predložila delavski tajnici Miss Perkins.

Delavska tajnica bo poročilo natančno preštudirala ter najbrž napravila nov načrt, kako bi bilo mogoče končati stavko, ki je ena najbolj značilnih v zgodovini ameriškega delavskega gibanja.

Medtem pa prihajajo iz stavkovnih središč zelo vznemirljiva poročila.

Stavka je zahtevala včeraj že trinajsto žrtev. — Umrl je namreč delavec, ki je bil predvčeršnjim ranjen v spopadu med piketi in miličarji v Charlotte, N. C. Njegov tovariš se bori s smrtjo.

V mnogih krajih North Caroline so osnovali trgovci takozvane "vigilantne odbore".

Nadalje so se završili nemiri v Waterville, Me., kjer je policija pretepla več štrajkarjev. Šest jih je bilo aretiranih. Dasi so nekatere tovarne začele obratovati pod zaščito milice, cenijo, da štrajka vsega skupaj nad 420.000 mož.

Po nekaterih krajih vladajo take razmere kot da bi divjala državljanska vojna.

V zveznem glavnem mestu je pretel včeraj stavkovni vodja Gorman, da bo pozval prihodnji teden na štrajk stotisoč nadaljnih delavcev, zaposlenih v industrijah, ki so s tekstilno industrijo v neposredni zvezi.

Malo prej je izvršilni odbor United Textile Workers pod predsedstvom T. F. McMahon izrekel stavkovnemu vodstvu zaupnico.

Poročilo preiskovalne komisije bo služilo delavski tajnici Miss Perkins za podlago, na kateri bo sestavila nove posredovalne predloge.

Podjetniki v New Jersey in Philadelphiji skušajo zlomiti štrajk s pomočjo sodišč.

Lastniki svilarne se silno jeze na upravo NRA, ker ni hotela za nekaj časa suspendirati pravilnika za svilno industrijo, da bi jim bila s tem dana prilika "urediti razmere".

V Patersonu, N. J., je izjavil včeraj George Baldanz, predsednik American Federation of Silk & Rayon Dyers Union: — Vse kaže, da bomo prihodnji ponedeljek zaštrajkali. Če do konca tega tedna ne bo tekstilni štrajk končan oziroma če se ne bodo začela pogajanja, bodo pozvani na štrajk delavci vseh industrij, ki so s tekstilno v zvezi.

Takoj po velikem zborovanju unijskih barvarjev v Paterson, N. J., so izjavile oblasti, da bodo v slučaju stavke prepovedale postavljanje piketov.

Državni pravdnik Arthur O'Brien je imel na neki skupščini meščanov govor, v katerem je svaril pred rdečo nevarnostjo. Vse štrajkarje je označil za komuniste.

To je bilo mestnemu odborniku Bugelowu preveč. — Kako pa veste, da so komunisti? — je vzkliknil. — Mogoče, da so dobri republikanci?

Stavkovni vodja Gorman si je svest končne zmagge. — Ako ta stavka ne bo uspešna, — je dejal včeraj, — bodo uničeni vsi uspehi, ki si jih je ameriško delavstvo v zadnjih letih s težavo priborilo. Naše vrste so sicer strnjene, pa še bolj jih moramo strniti, kajti lahko rečem, da je ta stavka postavila usodo ameriškega delavca na tehtnico.

Nesporazum glede pomoči Avstriji

ŽELEZNICE BODO VOZILE PO STO MILJ NA URO

V ta namen bodo preurejene tračnice. — Vlake bo večinoma gonila elektrika.

Chicago, Ill., 19. septembra. Urednik lista "Railway Age" Elmer T. Howson piše v svojem listu, da se že šest železniških družb peča z načrtom, da preurede na svojih železnih tračnicah, da bodo po njih mogli voziti vlaki s hitrostjo 100 ali več milj na uro.

Howson piše o konvenciji železniških ravnateljev in objavljajo naslednje načrte, ki imajo za podlago večjo hitrost vlakov: Union Pacific bo vpeljala hitro vožnjo med Chicagom in pacifiško obalo; Burlington železnica bo v kratkem uvedla brzovlake med Chicagom in St. Louisom s hitrostjo 100 milj na uro; Illinois Central med Chicagom in St. Louis, Boston & Maine železnica med Bostonom in New Yorkom in G. M. & N. železnica med Mobile in Jackson, Tenn.

Predsednik zveze železniških uradnikov zapadnih železnic Harry G. Taylor je rekel, da bo hitrost vlakov prvi cilj vseh železniških družb.

Union Pacific ima že en električni vlak s tremi vozovi in vozi po 100 milj na uro. Naročila je še tri druge vlake, dva s 6 vozovi in enega z 9 vozovi. Tudi druge železnice bodo vpeljele električne vlake.

FARLEY PROTI REPUBLICANECM

Rockford, Ill., 19. septembra. — Generalni poštar je v svojem političnem govoru napadel "staro Hooverjevo gardo", katero dolži, da je izgubila ves stik z New Dealom. Pozival je demokrate in republikance, da se združijo za Rooseveltom in za njegovim načrtom.

Farley je na zborovanju, pri katerem je bil navzoč governor Horner, čikaški župan Kelly in še več senatorjev, imenoval Hooverjevo gardo "drzne morske roparje", ter jih obdolžil, da so bili povzročitelji propada v Hooverjevem času. Hooverjeva vlada se ni zavedala, da mora hraniti lačno prebivalstvo. Državne in svetovalec predsednika Hooverja je označil za Bourbone iz Napoleonovega časa, ki se niso ničesar naučili in ničesar pozabili.

MAJNER POSLAL BOMBO

Erie, Pa., 19. septembra. — Majner John Lukas iz Wood, Pa., je obdolžen, da je poslal bombo, ki se je razlelela v poštnem uradu v Washington, D. C., in je bil en poštni uradnik ranjen. Zavitek z bombo je bil naslovljen na Marijo Lukas, Čehoslovakinja. — Bomba je bila odposlana 16. maja. Lukasa so zasedili na podlagi pisave na ovitku.

ARETACIJA POSLANCEV V ZBORNICI

Trije komunisti so zabavljali čez kraljico Viljmino. — Kraljica je otvorila parlament.

Haag, Holandska, 19. septembra. — Trije komunistični poslanci so bili po prestolnem govoru kraljice Viljmine, ki je otvorila holandski parlament, vrženi iz zbornice, aretirani in odpeljani v ječo, ker so zabavljali čez njen govor. Zunaj parlamenta pa je velika množica proti njim kazala veliko jezo. V zgodovini Holandske se je prvič zgodilo, da je bil kak poslanec aretiran tekom zasedanja parlamenta.

V svojem govoru je kraljica povdarjala, da je slabo stanje holandske trgovine posledica slabih trgovskih razmer v Zdr. državah in v Nemčiji. Z vso odločnostjo pa se je kraljica zavzemala za zlato valuto.

Vlada je tudi priporočala povečanje holandske mornarice in sicer bo za nove ladje vzhodno-indijske mornarice izdanih \$8.240.000, za domačo mornarico pa \$2.06.000.

Aretirani komunisti, med katerimi se nahaja tudi Indijec Rustan Efendi, so bili kmalu zopet izpuščeni.

Holandska javnost obžaluje, da kraljica ni objavila pričakovane zaroke prestolonaslednice princeze Julijane s švedskim princem Bertilom.

PARNIKI HITE V NOME

Nome, Alaska, 19. septembra. — Vsed bližajoče se zime je prebivalstvo Nome, ki je skoro popolnoma pogorelo, v veliki stiski. Pogorela so vsa poslopja razum vladne brezžične postaje, enega hotela, ene bolnišnice in nekaj hiš ob morskem obrežju.

Več sto prebivalcev je brez strehe in hrane. Vreme je mrzlo, da je prišlo zmrzovati. Žene in otroci spe v hišah ob obrežju, v hotelu in bolnišnici.

Vlada je naročila obrežnim ladjam v Berigovem morju, da naglo plujejo v Nome in razdelijo prebivalstvu svojo hrano in zdravila.

ROPARJI V MANDŽURJI

Mukden, Mandžurija, 18. septembra. — 150 roparjev je napadlo bus, ki je vozil iz Mukdena v Tunghua, ter so ubili dva ruska in 8 mandžurskih orožnikov ter štiri potnike. Petnajst drugih oseb je bilo ranjenih. Po triurnem boju so roparji pobegnili.

Manila, Filipinsko otočje, 18. septembra. — Trije filipinski stavarji so bili ustreljeni, ko so skupno z drugim inaskočili tobačno tovarno La Miner. — Dva sta bila ubita, tretji pa je pozneje podlegel ranam.

DILLINGERJEVA TOVARIŠA STA ZOPET NA DELU

Hamilton in Nelson sta baje prišla v Denver. Skušala bosta odnesti zlata za 200 milijonov dolarjev.

Denver, Colo., 19. septembra. — Policijski komisar Albert T. Clark je poslal oddelek v streljanju posebno dobro izvežbanih policistov na lov G. Nelsona in Johna Hamiltona, ki sta še edina živeča člana Dillingerjeve roparske tolpe, ker mu je bilo namignjeno, da sta roparja prišla v Denver, da bi odnesla pošiljatev zlata v vrednosti 200 milijonov dolarjev. Ta pošiljatev prihaja iz zakladnice v San Francisco in je namenjena za zakladnico v Denverju.

Nek mož, čigar ime pa ni bilo objavljeno, je policijskemu komisarju naznanil, da je oba roparja videl in ju spoznal po fotografijah. Nelsona, ki je najdržnejši med vsi roparsko tolpo in Hamiltona, ki je bil glavni pribočnik Dillingerja, iščejo policisti in detektivi že več mesecev po vseh Združenih državah.

Policija pa je mnenja, da bi bila blaznost poskušati polastiti se tega zlata. Pošiljatev spremljajo vojak, zvezni detektivi in policija. Pa če bi bilo to tudi mogoče izvršiti, roparji zlatih palic ne bi mogli izpečati ali pa odnesti čez mejo. Ker je sedaj prepovedano v svoji posesti držati zlato, ga nikdo ne bi hotel kupiti. Navzlic strogemu varstvu morajo zvezni uradniki te palice vsake pol ure prešteti.

MRS. COO SE DOLGOČASI

Sing Sing, N. Y., 19. sept. — Ker se je morilka Harryja Wrighta, Mrs. Eva Coe pritožila, da se dolgočasi v samotni celici, je dobila igralne karte, da si more z njimi preganjati dolgi čas.

SNUBITEV PRINCA JURIJA

Paris, Francija, 18. septembra. — Grška princesa Marina je angleškemu princu Juriju manikirirala nohte, ko jo je vprašal za njeno roko.

Marina je rekla, da sta bila oba v letovisku na Bledu. Princ Jurij pogleda svoje roke in pravi, da njegovi nohti potrebujejo biti manikirirani. In za to delo se princesa takoj ponudi.

Med delom jo prične vprašati, ako bi hotela postati sinah angleškega kralja in kraljice. Princesa je rekla "da" in tedaj, kot pravi sama, se je Jurij pogleda popolnoma izpremenil in je neizmerno srečen. V ponedeljek je skupno s svojim zaročencem prišla k njegovim staršem na grad Balomoral na Škotskem.

ANGLIJA IN MALA ANTANTA NASPROTUJETA LAŠKEMU NAČRTU

ZENEVA, Švica, 19. septembra. — Zadeva glede Avstrije ne bo prišla do razprave pri sedanjem zasedanju Lige narodov in ne bo ničesar določene ga sklenjenega za njeno varstvo, četudi ji nevarnost še vedno preti od zunaj. Avstrijska vlada je prepričana, da se nevarnost približuje, vsled česar si kancler Schuschnigg na vse načine prizadeva, kako bi dobil pomoč drugih držav.

VEŽBANJE ITALIJANSKE MLADINE

Po Mussolinijevi odredbi se prične vojaško vežbanje z 8. letom. — Vojaško vežbanje razdruženo v tri stopinje.

Rim, Italija, 19. septembra. Ministrski predsednik Mussolini je izdal odredbo, po kateri se bodo vsi Italijani vojaško vežbali od svojega 8. pa do 33. leta.

Ta odredba ima namen napraviti iz Italije oborožen narod. Časopisi proslavljajo ta korak kot obnovev rimskega duha. Mussolini, ki je pred enim mesecem po italijanskih manevrih v Bologni naznanil, da "visi vojna v zraku", je sedaj rekel, da se dolžnosti državljanov ne morejo ločiti od dolžnosti vojaka.

Vojaška dolžnost v Italiji bo od sedaj zavzemala važno mesto v postavitvah. Vsed tega se to vežbanje pričinja že v mladosti, ko more deček že nositi orožje, in traja do smrti.

Vojaška dolžnost je bila razdeljena v tri stopinje:

1. Vojaški temeljni pouk od 8. leta dalje.
2. Obvezna vojaška služba od 21. do 23. leta.
3. Rezervna služba za dobo 10 let po končani vojaški službi.

Učenci ne bodo mogli iti v višji razred, dokler ne bodo imeli tudi dober red v vojaških zadevah.

S poučevanjem mladine v vojaških zadevah bo mogoče vojske v drugi stopinji izvežbati v prave vojske. Kadar se z 21. letom prične prava vojaška služba, tedaj vojak že zna vse, kar se je prej šele moral pričeti učiti. Tedaj se bo takoj pričel posebni vojaški pouk. S stalnim stikom mladine z vojaštvom bo zbujen vojaški duh starih Rimljanov. In spomin na slavna dela Rimljanov bo pri vojaki zbujal strast za bojevitost.

S končano dveletno vojaško službo pa še ne konča vojaški pouk, kajti nadaljnih deset let bodo rezervisti vsako leto poklicani na orožne vaje, da bodo vedno poučeni o novih vojaških metodah in da bodo popolnoma izvežbani in pripravljeni za slučaj vojne.

Schuschnigg je prinesel v Zenevo načrt za varnost Avstrije. Upal je, da bodo njegov načrt sprejele Anglija, Francija in Italija, ki so zadnje čase kazale proti Avstriji veliko naklonjenost.

Načrt je kratek in priprost ter obstoji iz treh točk:

1. Pogodbene države se obvežejo jamčiti Avstriji neodvisnost.
2. Države se zavežejo, da v slučaju potrebe stori take korake v tej smeri, kakor bi zahteval položaj, in
3. k tej pogodbi more pristopiti vsaka druga država, ki ima pri tem kak interes.

Schuschnigg je ta načrt predložil najprej italijanskemu delegatu baronu Pompeo Aloisi, ki ga je potrdil. Nato je bil načrt predložen francoskemu zunanjemu ministru Barthou, ki ga je načeloma sprejel, toda je videl nekatere zadržke pri izpeljavi. Barthou je načrt nato predložil angleškemu zunanjemu ministru Sir Johnu Simonu. Tu pa je zadel na največji odpor, zlasti odločni "ne" je rekel Simon glede druge točke, ker bi bila Anglija prisiljena uporabiti svojo vojaško silo na evropskem kontinentu.

Tudi Mala antanta je bila proti načrtu, zlasti proti besedi "druge države", ker so s tem tri države Male antante postavljene na stališče, kot "priveseke".

Posebno Jugoslavija je nasprotna Schuschniggovemu načrtu, ker bi Mussolini mogel zasedati celo Avstrijo. Zato je predlagal njen delegat zunanji minister Jęftić, da bi bil ta načrt izpremenjen tako, da vse države jamčijo avstrijsko neodvisnost na podlagi enakosti.

Vsed tega je Schuschnigg ozlovoljen odptoval na Dunaj, od koder se ne bo več vrnil. V Zenevi je dobil samo zagotovilo, da bo kaj gotovega določenega glede Avstrije tekom obiska jugoslovanskega kralja Aleksandra v Parizu in ob priliki obiska francoskega zunanjega ministra Barthoua v Rimu.

MEHIŠKI ROPARJI

Monterey, Mehika, 18. sept. — Vladne čete pod poveljstvom bivšega vojnega ministra, generala Juana Almazana, so zasledovale uporne čete, ko se je njihova vstaja ponesrečila. Sedem upornikov je bilo ubitih. Prejšnji večer so napadli in oplenili tri mesta.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Small Baker, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

For a year in advance \$7.00
For 6 months in advance \$4.00
For 3 months in advance \$2.50
For 1 month in advance \$1.00
Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" štampa vsaki dan izven nedelj in praznikov.
Dopolnil brez plačila in osebnosti se ne priobčijo. Denar naj se blagoviti
poslavlja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nisi tudi prejeto bivališe namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3873

DVOJNA MERA

Zadnja trdnjava prohibicije, država South Carolina, se je začela majati.

Pred kratkim se je vršilo oficijelno poskusno glasovanje, pri katerem je bilo oddanih devetnajst tisoč glasov večine, naj bo postavno dovoljeno prodajati alkoholne pijače.

Glasovanje je odredila zakonodaja, ki se je hotela prepričati, kakšno razpoloženje vlada med volivci.

Izid kaže, da je večina volivcev povsem drugačnega mnenja nego so bili pri novemberskih volitvah, ko niso hoteli odobriti preklica osemnajstega amandmanta.

S tem sveda ni rečeno, da je South Carolina kar naenkrat postala mokra.

Dosti let prej, predno je bila prohibicija vključena v zvezno ustavo, je bila North Carolina "suha". Kdor je hotel piti žganje, ga je bil tudi v času prohibicije deležen, kajti sleherni si je smel vsakih trideset dni nabaviti kvart žganja pod pogojem, da ga bo uporabljal le v zdravilne svrhe.

Tudi doma so smeli imeti ljudje žgano pijačo, toda ne v "preveliki množini".

Obe določbi sta se dali na vse mogoče načine raztežati, toda, kar je najbolj značilno — veljali sta samo za delovne dni. Belec je mogel dobiti požirek žganja, kadarkoli mu je zljubilo, dočim je bila njegovemu zamorskemu so državljaniu odredena to pravica.

Tudi South Carolina bo sčasoma postala oficijelno "mokra". Ostala bo le še peščica držav, ki se bodo držale trdnjaskih načel — seveda le navidez.

Z odpravo prohibicije, hinavščina namreč še zdavnaj ni bila odpravljena.

UNIČEVANJE KAVE

Zadnja tri leta so v Braziliji požgali oziroma pometali v morje 31 milijonov vreč kave. Tako uničena kava je predstavljala vrednost 300 milijonov dolarjev.

Te silne zaloge so povzročale Braziliji velike preglavice, pritiskale so na kavni trg ter tlačile cene.

Ker dobrih letin le ni hotelo biti konca, je vlada osnovala takozvano "Defeso" čije svrha je bila zadržati preobilico s tržišč.

Zaloge v "Defesi" so se tako pomnožile, da jo je hotela vlada odpraviti.

Toda že samo migljaj, da bo "Defesa" odpravljena, je izzval na kavni borzi paniko.

Vlada se je poslužila zadnjega sredstva ter je začela uničevati kavo.

Cene temu pridelku se bodo morda zvišale, nikakor pa ni mogoče utajiti dejstva, da je tako početje brazilske vlade v očividnem nasprotju s temeljnimi postavami gospodarstva.

Baš tako je nesmiselno kot je bilo lani nesmiselno uničevanje ogromnih zalog žita po zapadnih državah.

Ljudje so hoteli popraviti naravne zakone, kar se je pa že po preteku enega leta britko maščevalo.

ALI STE ZAVAROVANI?

ZA SLUČAJ BOLEZNI, NEŽGODE ALI SMRTI? AKO SE NISTE, TEDIJ VAM PRIPOREČAMO.

JUGOSLOVANSKO KATOLIŠKO JEDNOTO V AMERIKI.

Ima najboljšo jugoslovansko bratko zavarovalnico, ki plačuje

NAJBOLJ LISKALNE PODPORE SVOJIM ČLANOM

Ima svoje podružnice skore v vsaki slovenski naselbi

ni v Ameriki. Posljuje v 17 državah ameriške Unije.

Premoselje nad \$1,500,000.00. — Za vstopništev nove

ga družstva zidastvo s odnasilh oseb.

Vpisalite za pojamila našega lokalnega tajnika ali pišite na:

GLAVNI URAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

Dopisi.

Forest City, Pa.

Da bi se še enkrat poveseli

v prosti naravi, predno začne

mo zimsko življenje, je sloven-

sko katoliško pevsko in dram-

sko društvo "Naprej" sklenilo

pridrediti v nedeljo 23. septem-

bra izlet oziroma piknik na

Frank Blodnikarjevi farmi. Na

ta piknik prav uljudno vabi-

mo vse rojake iz naselbine in

okolice, da se ga udeležijo. To

bo gotovo zadnji, in prepriča-

ni smo, da tudi najboljši pik-

nik v letošnji sezoni. Postrež-

ba bo prvovrstna, in kar je po-

glavito, za polovično ceno. Truck

bo vozil izpred dvorane

"Naprej" ob 12.30, 1.30 in

2.30, za malo ceno 25c tja in

nazaj. Kdor pa ima svojo ka-

ro, naj svojo zapreže.

Z delom je tukaj še vedno

slabo. Dela se nekaj dni, potem

pa zapro za celi mesec, veliko

pa jih je, ki se takrat nimajo

dela, ko se dela.

Tukaj je po dva mesečni bo-

lezni v starosti 49 let umrl ro-

jak John Piskur. Doma je bil

iz St. Vida pri Zaticni. Zapu-

stil je ženo in 12 otrok. Naj po-

kojni počiva v miru, družini

pa izrekam globoko sožalje.

Vzlic depresiji in slabim ča-

som je bilo v naši naselbini le-

tos do sedaj že toliko porok, da

menda še nobeno leto toliko,

kar naselbina obstoji. Ako bi

hotel vse omeniti, bi ne bilo

dovolj prostora v tej koloni,

zato naj omenim samo zadnje

dve, ki sta se vršili zadnje so-

boto. Zakonsko zvestoba so si

obljubili Ludvig Skube in Eva

Semrov ter Joseph Marincec in

Mary Erzen. Bilo srečno!

Poročevalec.

Cena

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko
Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK CITY

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.50 Dina. 100	Za \$ 9.25 Lir 100
\$ 5.35 Dina. 200	\$18.20 Lir 200
\$ 7.50 Dina. 300	\$24.60 Lir 300
\$12.25 Dina. 500	\$38.20 Lir 500
\$21.25 Dina. 1000	\$76.40 Lir 1000

KER SE CENE BEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljnjeno se boljše pogoje.

SPRAČILA V AMERIŠKIM DOLARJEM

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$10. — " " " " " "	\$10.25
\$15. — " " " " " "	\$15.75
\$20. — " " " " " "	\$21.25
\$25. — " " " " " "	\$26.75
\$30. — " " " " " "	\$32.25

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter na predplačilo \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POGLED NA EVROPO

V "Journal de Geneve" je znani publicist Vladimir d'Ormesson objavil zanimivo razmišljanje v tem, ali in kje grozi Evropi vojna nevarnost, ki ga radi njegove preglednosti podajamo dobesedno našim čitateljem.

"Slabo živimo. Gospodarska stiska potiska vse narode z dneva v dan v hujše težave. Politična napetost, ki prehaja iz ene dežele na drugo, gospodarsko stanje se bolj slabša. Kamor pogledamo, povsod nezaupanje, sovražnost, strah, sumničenja in grožnje. Evropa je zapadla kolektivni, psihozi. Le tako je mogoče, da 16 let po vojni, ki je prav zaprav prava povzročiteljica večine naših težav, zopet nastajajo misli in govori o vojni, ne da bi se kdo temu resno protivil.

Toda nič ni slabšega, kakor pustiti se obvladati od besed. Nevarnosti je deloma posledica nepoznanja lastnega zdravstvenega stanja in pa domišljije, ki jih vzbujajo razni vzemirkljivi dogodki izven nas. Nevarnost pretrpi tisočero smrt, zato, ker je poln strahu in ta strah ga včasih dovede celo da samomora. Če pa čisto mirno in trezno premislimo, homo pa videli, da ni tolikšne nevarnosti za vojno, kakor se bojimo. Toda kljub temu plava po zraku misel za vojno. Najboljše zdravilo za to bolezen je torej, da razkrojimo elemente, ki jo sestavljajo.

Niti Anglija, niti Francija, ne Španija, ne Belgija, ne Nizozemska, ne Švica, niti skandinavski, niti baltske države, niti Portugalska, niti Grška niso nevarne evropskemu miru. To je tako žividno, da ni treba niti dokazovati. Kaj pa Italija? Tudi Italija ni nevarna za mir. Res, da je fašizem silno nacionalističen in da Mussolini zelo rad poveljuje smodnik in strojnice in da se tudi ni ustrašil poslati oborožene armadne zbornice na severno mejo, da podpre svojo politiko. Toda ne smemo prezreti, da gre pač le za politiko. Drugače Italija nima prav nobenega interesa, da bi izzvala vojno, ki bi jo drago stala in bi bila za njo jako nevarna. Še bolj nevarna bi seveda bila vojna za fašizem. Sicer pa, kdo ne pozna izredne prožnosti italijanske diplomacije.

Tudi Mala antanta ni prav nič bojovita. Že iz enosavnega razloga, ker predstavlja konservativno silo v srednji Evropi in so vse tri države, ki jo sestavljajo, zadovoljne, da so se uresničile njihove nacionalne težnje. Zagrabil bi za meč le, če bi morale braniti svoje meje. V popolnoma enakem položaju je Poljska, ki zahteva le eno: da jo sosedi pustijo v miru živeti v mejah, ki jih je dobila v mirovnih pogodbah. Tudi Sovjeti ne kažejo nobenega

interesa, da bi z vojno spremenjali svoj položaj v Evropi. Imajo prepolne roke težav na drugih krajih.

Poglejmo zdaj še skupine, ki je predstavljajo premagane države: Nemčija, Avstrija, Madžarska, Bolgarska. Predvsem je treba tudi v tej skupini dobro razlikovati. Niti Avstrija, niti Bolgarska, si ne želita vojne. Vendar pa Avstrija, kar bomo takoj videli, predstavlja edino resno nevarnost za evropski mir. Ni pa ona sama za to odgovorna. Ni njena volja, da se bojuje. Vzrok je njen zemljepisni položaj. Kar se tiče Madžarske, je njen slučaj bolj komplikiran. Vendar tudi ona ne more misliti na vojno, ker bi bila takoj pomandrana. Res pa je, Madžarska vzdržuje miselnost in se poslužuje metod, ki so za mir nevarne. Da bi zadostila svoji jezi in svojim ambicijam, je vedno pripravljena podpirati vsako politiko, ki bi utegnla zanesti v srednjo Evropo nemir in razkroj. Z eno besedo: Madžarska je vsak čas pripravljena, da se da okužiti od Nemčije, čeprav tudi ona popolnoma ne zaupa nemški ekspanziji. Ako vse prav premislimo, je edin element nemira v Evropi Nemčija. Okrepilo se je gibanje zlasti, odkar jo trese mrzlica narodnega socializma. Pa tudi glede Nemčije je treba dobro razlikovati.

Nevarnost za vojno ne obstoji na francosko-belgijski meji. Prav malo se je bati, da bi Nemčija nenadoma napadla svoje sosede na zapadu. Predobro se zaveda, da bi v tem slučaju stala tudi Anglija ob Renu. Na poljskih mejah je položaj že bolj negotov. Znani koridor ostane sporno jabolko, pa naj kdo reče karkoli. Vendar pa je zadnji čas Nemčija proti Poljski spremenila svoje ravnanje in sklenila že mnogo, da se Evropa privadi na mir. Sicer pa se vedno bolj kaže, da so med Poljsko in Nemčijo v bodočnosti mogoče najrazličnejše kombinacije.

Ostane Avstrija in tu je nevarnost. Zakaj? Zato, ker se v tem delu Evrope križajo važni interesi enih in drugih. Nemčiji gre za bistveno prestižno vprašanje. Potem Nemei prav dobro vedo, da Avstrija pomenja slabo točko evropske politike in da na onstran tirolskih meja ne bodo našli, kakor na vzhodu in zapadu, armadnih zborov in neosvojljivih trdnjav. Za Italijo je neodvisna Avstrija okop, ki v primeru razdalji drži Nemčijo in njen politični ter gospodarski vpliv. V zvezi z Madžarsko ji je Avstrija ugodna platforma, ki o-mogoča dleati veliko politiko. V oči Francije je neodvisna Avstrija element ravnotežja, brez katerega bi popuščena Nemčija zavladala Evropi od Severnega do Jadranskega morja in v smeri Donave prav do Črnega morja. Ko bi Avstrija zdrsel pod italijanski protektorat, bi Jugoslavija bi-

la najgloblje užaljena, istočasno pa bi bili ogroženi njeni bitni politični interesi. Za celotno Malo antanto bi končno Avstrija, če bi se znova združila z Madžarsko pod dinastijo Habsburgovcev ali pod italijanskim protektoratom, pomenjala najresnejšo nevarnost in trajno agitacijo proti obstoječemu stanju.

Ako torej z mirnim očesom pregledamo položaj v Evropi, vidimo, da se v resnici najbližja točka meja v osrednji Evropi in sicer na teritoriju Avstrije in Madžarske, kjer se srečujejo najbolj nasprotni interesi. Edino tu bi se utegnla vneti vojna iskra, ki bi zajela v hipu vso Evropo.

Iz tega je treba je napraviti jasek sklep. Ker je skupna nevarnost v Podunavju, potem je nujna zahteva, da vse države, ki so si sveste svoje odgovornosti pred narodi in zgodovino, s skupnim naporom ozdravijo to bolečo rano Evrope. Toda kako? S sporazumom in skupno akcijo Italije, Male antante, Avstrije in Madžarske, kateri naj se pridružita tudi Francija in Anglija. Ne gre, da bi hoteli realizirati nekaj, kar se uresničiti ne da, kakor na primer, da bi se ustreglo madžarskim revizionističnim težnjam. Toda treba je s primernim taktom ozdraviti napeto atmosfero v tem delu Evrope in zblížiti narode ter jim predvsem pomagati na političnem in gospodarskem polju. Le tako bo mogoče uvrstiti mir v Podunavju. Brez miru v Podunavju pa tudi ni miru v Evropi.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO A DOPISNIKI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

V nedeljo dopoldne je umrl v Clevelandu znani rojak Jakob Pristavec, star 50 let. Ranjki je bil doma iz vasi Predtrg, fara Radovljica, odkoder je dospel v Ameriko pred 21 leti. V domovini zapuščal štiri brate in sestro.

Osemnajstletni Edvard Šostarič v Milwaukee, sin Mikala Šostariča, socialističnega kandidata za legislaturo, je bil zadnje dni sprejet kot baritonist v odlični pevski zbor Milwaukee Lyric Male Chorus. To znači visoko priznanje za mladega Šostariča, kajti imenjeni zbor sprejema le najboljše moči.

V sanatoriju Mordale v Milwaukee je Jennie Oblak, predsednica društva Venere, že dva tedna. V bolnišnici St. Mary's je bila operirana na žolčnih kamenih Helena Goričar. V bolnišnici St. Luke's je bila operirana na slepiču 18-letna Annie Marn.

V Buenos Aires, Argentina, je umrl Feliks Sterle star 26 let in edina iz Podcerkve pri Rakeku. V Argentini je bil pet let. Pokopala ga je sladkorna bolezen.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vse naše dolgoletnekušnje vam zagotovo dajo najboljše pojamila in tudi vse potrebno preskrbiti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vse pojasniti.

Mi preskrbimo vse, budišit prošnje za povratna dovoljenja, polne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nezadržani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in sanatorijamo vam, da boste poteni in udobno potovno.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Peter Zgaga

O RAZOROŽEVANJU IN PREPREČENJU VOJNE.

Kmalu se bo zopet začela konferenca, čije svrha bo zmanjšati oboroževanje na morju.

Anglija zahteva odpravo vseh velikih bojnih ladij in submarinov. Čemu? Zato, ker Francija lahko s svoje obali strelja na njene velike bojne ladje. Velike bojne ladje niso primerne za službo na visokem morju, ker jih ni prav lahko zadostno opremiti z kurivom, municijo in živili.

Submarinom pa Anglija zato nasprotuje, ker utegnejo postati proti nji najopasnejše orožje. Submarinov se lahko poslužujejo najmanjši narodi ter pomenijo za Anglijo največjo nevarnost.

Ameriki niso submarini dosti mar, ampak hoče obdržati velike bojne ladje. Čemu? Zato, ker potrebuje velike bojne ladje za obrambo svoje dolge obale. Najbližji sosed, ki bi prišel v slučaju vojne vpoštev, je oddaljen od Amerike tritisoč milj, in zato so velike bojne ladje njeno najprimernejše orožje.

Francija zavzema isto stališče kakor Amerika. In Italija isto kakor Francija.

Japonska je najbolj skromna in pravi: — Ravna bom po vašem vzgledu s to izjemo, da potrebujem nekaj več bojnih ladij in submarinov, ker sem od vas vseh najbolj oddaljena.

S takimi sklepi, resolucijami, odloki in rezervacijami bo zaključena konferenca za omejitve oboroževanja na morju.

Ej, še bo pokalo, in še mi bomo doživeli, če nam Bog nesrečo da.

Pri tem se pa človeku vsiljuje vprašanje, kako bi bilo mogoče zares kaj pametnega ukreniti.

Na marsikatero zapleteno vprašanje je namreč odgovor zelo preprost. Za odpravo brezposelnosti, naprimer, je nedavno neki "znanstvenik" sledeče priporočil:

— Na svetu je na milijone in milijone ljudi brez dela in glasnika. Nova vojna bi bila izredno dobrodošla in bi bila nekakšno odrešenje za delavce. V vojni bi padlo na milijone delavcev: tisti, ki bi jo preživeli, bi imeli pa dobro delo in zaslužek.

Možak ni povedal, kako bi mu bilo pri sreč, če bi slučajno delo izgubil in bi dobil pokojnino, naj z orožjem v roki pripomore k odpravi nezaposlenosti.

Če je torej vojna neizogibna (Mussolini in devetindesetdeset državnikov je prepričan o tem) bi bilo po mojem mnenju treba sprejeti sledeče predloge:

— Ljudski zastopniki, ki bi glasovali za vojno, naj bi bili koj prvi dan poslani v prve strelne järke. Tisti, ki bi se branili, naj bi bil pred kapitolom oziroma parlamentom ustreljeni.

— Na vsaki bojni ladji in podmornici naj bi bili nastanjeni inženirji, ki so napravili zanjo načrte, bombna letala in druga morilna sredstva.

— Kakorhitro bi vojni liferant napravil več kot en milijon dolarjev dobička, bi ga bilo treba obesiti.

— Vse pobožnjake, ki bi pridigovali, da je "Bog z nami", bi bilo treba poslati naravnost na oni svet k Bogu, da bi se prepričali, če je res.

Mednarodno odobrenje teh določb bi imelo vsekakor več uspeha kot pa vse razorožitvene konference in pridige o miru.

KRATKA, DNEVNA ZGODBA

LIKOVIC JOZA:

SMARNE MASE

Smarne mase med sončnicami, smarne mase v barskih razorih, med zlaticami v nerodnih zakotnih in stranišnih ajdo kraj zrnice! Milost božja in zadovoljstvo v srehi, pospravljeno žitno blago v suhih kašalah, potešene sanje in upanje povsod, poživiljena ljubezen za rdečimi zastori. To so poslednji avgustovi dnevi, ko se poslavljajo poletno sonce, brez sušice prigrvice in vročega vetra; njegovi žarki so postali mehki in prijetni, tihotna, malce otožna pesem se ponavlja, vedno milejša, vedno bolj prosočna, večer za večerom, ko se sklonejo božje zarje za polhograjskimi gromadami. Pastirski ognji so že bolj pogostili, hlad veje od zablata in mokrih šotišč. Ko se spočno jasne avgustove noči, letijo čez Barje svetinje, zlate in drobne; žareče drobtine se neprestano zatrinjajo, od ajdovskega zidu pod Ljubljanskim vrhom v narocje božje žlahte pod Krimom. Potem se vnamejo ognjene solze Sv. Lovreca in polze po mehkih oblčkih polnočnih nebes. Mesec kopni onstran Smrekovega, ne more se oprustiti iz objema lahkih oblakov, ki so vstale nad rakiškimi senožeti.

Stari Anžol se je dvignil z grčka nad ajdovo leho; malo je pogledal za čebelami in se zadržal med oblaki, ki so hiteli obračati bela lica k soncu. Tudi on razmišlja o vsem tem in vidi, da brzijo lastovke prav nemirno in nizko nad jezeriščem; njihovi beli životki se ljubko blestikajo v mirni vodni gladini, poslednji utrinki, poletja jih opominjajo k odhodu. Na Žalostni gori so udarili zvonovi, oznanili sobotni popoldan in pripravljali ljudstvo na smarni nedeljski shod. Z Ljubljance je prinesel veter raztrgan odmev glasov. Grogarjevi čolnarski hlapeci so se napili pri Medaliju vstric Podpeči. Sedaj vriskajo ter čopotajo z vesli in drogovi, prešerne misli jih napravljajo drzne, ne boje se povodnega moza, ki preži v šivčevem grabnu, niti nagajive knice, da jim zvrtniči čoln in ga potegne na blatno dno.

Anžol obuja spomine in obrača misli med prijetnim prizvnanjem. Tudi on je nekoč čolnaril, mlad in krepak. Sedaj so pa dlani uvele in onemogle, žulji so se poluščili, ravna rame-

na zlezla v dve gubi, noge mu letijo kakor čicu, ki je z jesnim prebrentačil pol Krasa in Menišje. To so bila leta! Prevažal je po Ljubljani šoto z bevkami ledine v Podpeč, mrvo z bistriških senožeti in vrhniškega ila, sladko deteljo za vprežno živino, ki je vozila kamenje za železniški nasip med Goriceve in Ribnikom. Z belega malcu je vozil v Ljubljano ajdo, ki so jo kupovali bahavi Posaveci. To so bili časi na Barju! Za vsak udarce z veslom je dobil pošten belic in požirek sladkolone izanske sli-vovke. Delo ni bilo piškavo, čolnarji so uživali poseben ugled, zlasti med trnovskimi jekarji. Tako so se vrstile vožnje v megli in soncu, od prvih suševih dni, ko je popokal led po zakotnih in rakitah ter so se odpravili žerjavi preko Krima, do pozne jeseni, ko se je začel lov na jezeriščih za racami in drugo vodno perjadjo.

Anžol zre za lastavicijimi družinčami, ki sedajo na pokopališki zid; tam zori bezeg in leševje, smrt žli na razkopanem groblju, sleherni bilka in drmljka sta zapisani njej. Tudi Anžol ve za njo, saj počiva v senci njenega mrtvaškega plašča njegova Micanka, ki se je trudila z njim vse življenje. Ta drolma Micanka! Anžolu se stori milo, spomni se, kako je vasoval pri njej Podpeči kot neugnan fant... Bilo je pred petdesetimi leti med smarnimi mašumi. Kdo bi mogel spati, ko se prašijo zlati gostozivčki in se oglašajo kričavi žerjavi, ki se pasejo na ledinah. Goricevski fantje pojo, meglica se krade s cesarskega maha, na požarnicah jezlatjo zeleni plamenčki, hudci je razgrnil začarano rjuho in suši zlatnike. Tisti večer ni mogel spati, fantovska volja ga je dvigala z ležišča. Očeta je prekanil, da gre nastavljat mreže k račim miakam. Toda odšel je na Ljubljani in pripravil čoln. Malo je počakal, da so se zgostile zvezde in razbistril smarni križ. Oblil je z vodo razsušene teravnice in razrahljal stremenice, da bi plul čimboli neslišno. Vrhniški čolnarji so se vrnili že za dne iz Ljubljane, popolnoma neopažen se bo odpeljal v Podpeč k dekletu. Predvidno je odrinil čoln in ga naravnal nizdol; reka je skrivnostno zašumljala, valčki so

pljusknili in poželjivo obližnili boke čolna. Prestrašena riba se je pognala z vode in nerodno začopotala nazaj. Zvezla se je zatrla in v žarečem metu spozela nekam za Trebevnik. Urno je potiskal čoln, val za valom, dokler se ni približal zaželenemu mestu in zaveslal k bregu. Čoln je pripel na rogovilasto koračko in ga zavaroval za koračnik s kljuko. Ožrl se je okoli, nič se ni ganilo, zvezde so gorele mirno in tiho, nočna narava je enakomerno in pritaženo dihal. Včasih je votlo zahrstelo v kamnolomu pod Sv. Ano; na Žalostni gori je odbila enajsta ura, pred polnočjo se mora vrniti domov, da se odpočije, ker bo rano vozil romarje na goro... In potem so minili trenutki ljubezni in sladkih obetov. Rosa je kapala z brez, mesec se je nenadoma znašel vrh Srobotnika in oblil Barje z mlečno srebrnino. Polnočni glasovi so se začeli buditi, bele senice so vstajale iz jam pod sv. Jožefom. Micanka ga je ljubeče odpravila od okence in mu svareče svetovala, naj bo previden. Toda on se je čutil junaka, da bi vsakega nasprotnika vrgel na stržen. Skokoma se je vrnil k vodi.

Še enkrat se je ozrl na vas, v kateri je utripala njegova ljubezen. Tam v svetlem sončku je bilo skrito okence, le nočni vetrič je našel ono toplo mesto, kjer je slonela Micanka. Še se je oziral nazaj, ko je začutil, da ne drsi čoln tako voljno kakor sicer! Pogledal je po dnu in zapazil svetlo liso. Voda! Kaj se je zelenice motovila okoli čolna, ali se je nabralo samo zlato? Vznemirjen je pogledal čoln, valovi so se bleščali v jarki mesečini kakor srebrni povitki, polnočna tišina je ležala povsod, pod vrhami, po vaseh, med zvezdami. Le voda v čolnu je votlo žmurkljala in polagoma naraščala. Zamah se začele popuščati, čoln je zaplesal na knici. Anžola je obšla vročina, skušal je dotipati razpoko in jo zamašiti. Toda predivasto mašilo je vedno bolj popuščalo. Nevoljen je pogledal čoln v bičevje in ga potegnil na tridno. Tedaj je za leševjem zašumelo, neznanec se je spustil za mejico v dir in se zlohotno hehetal. Tako! Nekdo ga je bil opazil in mu med vasovanjem navrtal čoln. Za silo

POD ČRNO ZASTAVO Z MRTVAŠKO GLAVO

Črna zastava z mrtvaško glavo in prekrizanimi kostmi ali krvavečim srcem je bila častni znak "sovražnikov človeštva", kakor so se sami nazivali pirati ali morski razbojniki. Pirati niso bili plod fantazije angleških romanopiscev. Saj še ni dolgo tega, ko smo čitali o ladjah na Črnem morju, ki je vihtela na njenem jamboru črna zastava z mrtvaško glavo. Kitajski pirati so pa splošno znani po svojih grozodejstvih in oblasti jim ne morejo do živoga.

Prvi morski razbojniki so se pojavili v Utrechu l. 1713. Ko je bila namreč končana vojna za "špansko dedščino", se je mnogim angleškim kapitanom, ki so bili najeti, da bi s svojimi ladjami zasledovali in tapljali sovražne ladje, ta poklic tako priljubil, da so tudi pozneje križarili po morju in na lastno pest nadaljevali to delo. Svoj posel so opravljali tako tenljivo, da je morala angleška vlada l. 1717. poslati proti njim celo vojno brodovje. Piratom je bila obljubljena pomilostitev, če bi se vdali. Bahamsko otočje je bilo njihov sedež in angleška vojska ga je skoraj brez boja zasedla. Toda čim so prišli pirati tako daleč na morje, da jih vojska ni več dosegla, so se znova lotili svojega posla.

Tedaj so jim pa napovedali gladovno vojno in vsakega pirata, ki so ga ujeli, pa naj je bil ranjen ali ne, so takoj obesili. Vedoč, da ne morejo računati s priznašanjem, so pirati izgubili vsak človeški čut, postali so kruti in krvoločni, kakor najhujši razbojniki. Kakor vse organizirane tolpe, ki jim je namen ropati in ubijati lju-

di, so imeli tudi ti junaki črne zastave svoje zakone in za njih kršitev je bila določena najstrožja kazen. Prisegali so na sv. pismo in dve sekiri, potem so pa s podpisali ali tremi križci svečano pristopili kot člani k piratski organizaciji. Zanimivo je, da članstvo ni bilo omejeno s časom, temveč s pridobitvenim bogastvom, kar je pomenilo, da je bil pirat oproščen vseh svojih obveznosti, čim je naropal 1000 funtov sterlingov. Toda kapitani niso bili preveč obzirni pri razdeljevanju plena in tako je bilo navadnemu piratu težko zbrati toliko denarja.

Tedaj so jim pa napovedali gladovno vojno in vsakega pirata, ki so ga ujeli, pa naj je bil ranjen ali ne, so takoj obesili. Vedoč, da ne morejo računati s priznašanjem, so pirati izgubili vsak človeški čut, postali so kruti in krvoločni, kakor najhujši razbojniki. Kakor vse organizirane tolpe, ki jim je namen ropati in ubijati lju-

di, so imeli tudi ti junaki črne zastave svoje zakone in za njih kršitev je bila določena najstrožja kazen. Prisegali so na sv. pismo in dve sekiri, potem so pa s podpisali ali tremi križci svečano pristopili kot člani k piratski organizaciji. Zanimivo je, da članstvo ni bilo omejeno s časom, temveč s pridobitvenim bogastvom, kar je pomenilo, da je bil pirat oproščen vseh svojih obveznosti, čim je naropal 1000 funtov sterlingov. Toda kapitani niso bili preveč obzirni pri razdeljevanju plena in tako je bilo navadnemu piratu težko zbrati toliko denarja.

Najslovitejši pirat je bil Eduard Teach, znan pod imenom Black Beard, ker je imel dolgo, da pasu segajočo črno brado. Skoraj vsi pirati so bili angleške narodnosti. Zaradi izredne moči in krutosti so se ga tako bali, da si celo mornarji na kraljevskih ladjah niso upali napasti ga. Teach je bil neomejen tiran ameriške obale in bližnjih otokov, kjer je prisilil celo najpremožnejše koloniste, da so mu izročali svoje hčerke. Mož je bil štirinajstkrat oženjen. Dvanajst njegovih žen je še živelo, ko so ga zalotili. Ujela ga je vojaška straža pod poveljstvom poročnika Maynarda tako pijanega, da se je komaj držal na nogah. Predno so ga pa ubili, je sam ubil še 15 vojakov. Teach je zakopal nekeje ogromne zaklade, ki ga pa razni pustolovci še zdaj zamašajo iščejo.

Drugi zloglasni morski razbojnik je bil Davis, ki je pa imel čisto drugačno taktiko. S ponarejenimi listinami se je izdajal v pristaniščih za poveljnika vojne ladje, ki zasleduje morske razbojnike. Pristaniške oblasti so priredile njemu na čast pojedino, med katero so pa vdrli v dvorani njegovi pajdaši, da so se polastili vseh dragocenosti in denarja gostov. Davisa je izdal neki za-

morec, član njegove tolpe, in ko je stopil na breg, so ga ustrelili.

Najdrznejši morski razbojnik je bil Roberts, znan tudi pod imenom "Veliki kapitan". O njem se je govorilo, da je iz ene najuglednejših angleških plemiških rodbin. Roberts ni bil tako krut, kakor drugi poglavarji morskih razbojnikov, temveč nasprotno, bil je zelo omikan in napram ženskam velik kavalir. Njegova drznost pa ni poznala meje. Med zvoki fanfar in z vihrajočo črno zastavo je privozil v pristanišče, kjer je poiskal najbogatejšo ladjo in jo dal opleniti. Potem je zahteval od mesta kot odkupnino nekaj sodov vina in nekaj lepotic. Roberts je padel v bitki, ko sta ga napadli dve vojni ladji, dvakrat močnejši od njegove. Svojo burno življenje je končal z bodalom v roki, ki je imelo z rubini okrašen ročaj, in z velikim demantnim križcem na prsih, kajti ta morski ropar je bil vedno oblečen kot najuglednejši član angleškega dvora.

Poleg Roberts, ki je bil pravi vitez črne zastave, so bili znani po svoji surovosti še Ned Low, Gaw in Springs. Število njihovih žrtv bi bilo težko doognati. Končno so pa tudi sami končali svoje burno življenje med nebom in zemljo, ko so jih oblasti zasačile in obesile.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

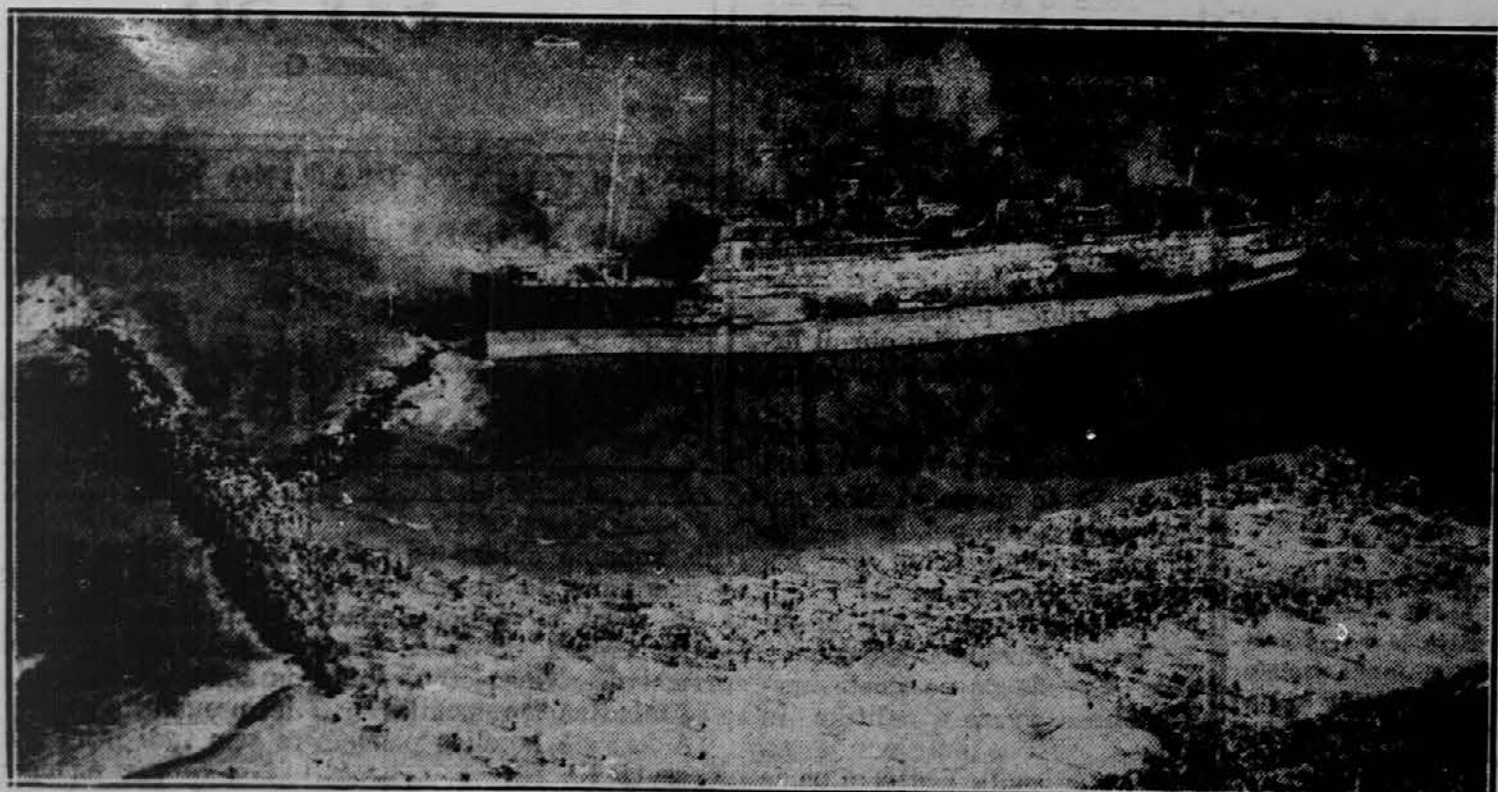
Splošna

knjižnica

Nekatere teh knjig so izpod peresa svetovnoznanih pisateljev. Lahko jih priporočamo ljubiteljem leposlovja, ker vemo da jih bodo zanimala.

Št. 3. Testament Spisal Ivan Rozman, ljudska drama v 4 dejanjih, broš. 35	Št. 21. Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II. Spisal Fridolin Zolna, 73 strani, broširano 25	Štev. 49. Tarzanov sin Spisal E. R. Burroughs, Trilo vezano 1.20
Št. 4. Poletne klasje Spisal Cvetko Golar, Izbrane pesmi; 184 str., broširano... 50	Št. 22. Kreutzerjeva sonata Spisal Lev Tolstoj 50	Št. 50. Slika De Graye Spisal Oscar Wilde 1.20
Št. 7. Andersonove pripovedke Za slovensko mladino priredila Uta, 111 strani, broš. 25	Št. 23. Antigone (Sophokles). Zalna igra, Pisilvenil C. Golar, 60 str., broš. 30	Št. 51. Slov. balade in romance Spisal C. Golar 30
Št. 6. Ljubosumnost Spisal Ladislav Novak 30	Št. 24. Poslednji dnevi Pomejev Spisal E. L. Bulwer, I. del, 355 strani, broširano 90	Št. 54. V metežu Spisala Marija Kmetova 1.—
Št. 8. Akt štev. 113 Spisal Emil Gabrilau 75	Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja II. DEL 90	Št. 55. Namisljeni bolnik Spisal Moliere 50
Štev. 9. Problemi sodobne filozofije Spisal univ. prof. dr. Fr. Weber, 347 strani, broš. 70	Št. 26. Črne maske Spisal L. Andrejev, Poslovenil Josip Vidmar, 82 str., broš. 35	Št. 56. To in onkraj Sotle Spisal Fridolin Zolna 30
Št. 10. Andrej Ternouc Spisal Ivan Albrecht, Rdečefarna karikaturna in minulost. 55 strani, broširano 25	Št. 27. Brezposelnost in problemi — (Fran Erjavec), 80 str., broš. 35	Št. 58. Glad (Hansum) 90
Št. 11. Peterčkov polednje sanje Spisal Pavel Gola, Božično povest 35	Št. 29. Tarzan sin opic Spisal Edgar R. Burroughs... 1.20	Št. 59. Zapiski iz mrtvega doma (Dostojevski), I. DEL 1.—
Št. 14. Denar (Dr. Karl Engliš), Narodnogospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 strani, broš. 30	Št. 31. Roka roko Spisal L. Lipovec 25	Št. 60. Zapiski iz mrtvega doma (Dostojevski), II. DEL 1.—
Št. 15. Edmond ih Jules de Goncourt Spisal Renee Maupierin 40	Št. 32. Živeti Spisal L. Lipovec 25	Št. 61. Bratje in sestre (C. Golar), 75
Št. 16. Življenje Spisal Janko Samiec, Pesmi, 112 strani, broširano 45	Št. 33. Domače živali Spisal Danimir Felgel 30	Št. 62. Idijot Spisal ruski pisatelj Dostojevski, I. DEL 90
Št. 17. Verne duše v vicah Spisal Prosper Merimee, Povest 80 strani, broš. 30	Št. 34. Tarzan in svet Edgar R. Burroughs 1.—	Št. 63. Idijot II. DEL 90
Št. 19. Potopljeni zvon Spisal Gerhart Hauptmann, Drama, bajka v petih dejanjih, 124 strani, broširano 50	Štev. 39. La Boheme Spisal Henry Murger, 90	Št. 64. Idijot III. DEL 90
Št. 20. Gompaci in Komurasaki Spisal Jul. Zeyer, Japonski roman, Prestavljeno iz češčine, 154 strani, broširano 45	Št. 40. Misterij duše (Dr. F. Goestl) 1.—	Št. 65. Idijot IV. DEL 90
	Štev. 48. Tarzanove živali Spisal Edgar R. Burroughs .. 90	Vsi 4 deli 3.25

"MORRO CASTLE" OB OBALI DRŽAVE NEW JERSEY

Slika vam kaže potniški parnik "Morro Castle", ki je za 156 potnikov in mornarjev življenje. V New Yorku se vrši odbran v bližini Asbury Parka ob New Jerseyki obali. Tekom požara na parniku je izgubilo vedno zbirna na tisoče radoved-genj in kaj je bilo vzrok, da je bilo rešenih razmeroma le malo potnikov.

Naročite pri: **KNJIGARNA "G. N."**
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

IZGNANCI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

36

Ko sta obe gospodični zopet sami, vlada med njima dolgo časa popolni molk. Obe gledata z velikimi, sanjaviimi očmi pred se in niste slutili, da sta oba gospoda navzlic hudemu mrazu še dolgo stala pri vrtnih vratih ter sta s pekočimi očmi gledala proti razsvetljenim oknom, za katerimi sta ravnokar preživela srečno uro.

Ko se kmalu nato gospa Herderjeva vrne in njen avtomobil pelje skozi vrtna vrata, vidi dr. Falknerja in inženirja Kolnika ravno odhajati.

In ko nekaj minut zatem stopi v sobo in izve od Kati, da sta prišla oba gospoda in da sta dobila kuhano vino, pravi zadovoljno: — Tudi meni moreš prinesiti, Kati, ker sem popolnoma premražena.

In Kati veselo naroči kuhano vino.

— Toda ne tako močno, kot za gospode.

Ko sluga odide, pravi Kati materi:

— Drugače bi te še mogoče zmešalo. Nisi tako močna kot sta oba gospoda.

— Veseli me, da ste imeli zabavo, — pravi stara gospa.

— Da, zelo prijetno smo se razgovarjali. In gospodu doktorju Falknerju in gospodu Kolniku sem sporočila, da jih za božični večer pričakujemo. In oba sta obljubila.

Stara gospa smeje prikima ter Kati poboja po licu.

— To me veseli zaradi tebe, Kati.

Daniela je za nekaj trenutkov šla iz sobe. Sedaj pa se zopet vrne s kožuho in podšiti copatami gospe Herderjeve. Ne da bi se brigala za njen odpor, ji Daniela sezuje čevlje in ji obuje copate.

Gospa pogladi Daniela po lasih.

— Dobri ste, Daniela in veste, kaj dene dobro stari ženi.

— Toda vi še niste stara žena.

— Oh, draga Daniela, s petinpetdesetimi leti je človek star, četudi ženske nikdar nečajo biti stare. Meni se ne zdi prav nič hudo, da sem stara in ne bom nikdar več skušala biti mlada. Prav nič me ni volja nositi čevlje z visokimi petami in zvijati lase v kodre.

Kati ljubeznivo poljubi mater.

— Še vedno si dobra mati.

Mati ji prijazno prikima.

— Kaj ne, ti niti ne bi hotela imeti mlade, moderne matere?

— Ne, mati. Prav gotovo ne!

22. poglavje.

V sredo popoldne se je vrnil ravnatelj Herder. Bil je zelo razpoložen, kajti najprej je sklenil veliko kupčijo, drugič pa je bil tudi spoznal mnogo odličnih ljudi. Pri mizi je sedel z grofi in baroni in vsi so bili proti njemu zelo prijazni.

— Spoznal sem celo nekega italijanskega markija iz zelo stare plemenitaške roduvine, markija Salvoni. Iminen človek! In v njegovi družbi sem se vozil domov in — poslušajte in čuditi se, jutri popoldne nas bo obiskal in se bo udeležil naše domače zabave. Kaj pravite k temu — pravi italijanski plemenitaš v naši hiši? Zelo fin, ljubezniv mož, nobenega sledu ponosa — tu se vidi prav aristokratska izobrazba. Kako se je obnašal proti meni — naravnost čudovito! — pripoveduje ves navdušen.

Njegova žena ga začudeno pogleda.

— Toda, Henrik — kaj pa naj napravimo s tako odličnim poznanstvom?

— Kaj bomo napravili? Draga Klara, ne smeš biti tako nazadnjaška. Saj sem ti vendar povedal, da hočem priti v najvišje družbe. Prišlo bo v Vratislavu še več drugih odličnih mož in nas bodo obiskali. Samo ne imej nikakega strahu. Pravi izobraženi ljudje so jako priprosti in naravni. In markij, je pa še najboljši med vsemi — zares čudovit človek. Takoj vam bo všeč in vse se boste vanj zaljubile. Ti tudi, Kati! Sploh pa — imam take načrte — zakaj moja hči ne bi postala italijanska markiza? V Italiji plemstvo še vedno kaj velja. Tam moreš biti tudi predstavljena na dvoru. V Florenci ima krasno palačo z osemdesetimi sobami in dvoranami. Toda palača je moral dati v najem nekemu bogatemu Amerikancu, dokler je na potovanju, ker mu razmere ne dopuščajo, da bi palača ostala toliko časa prazna. Najemnika mu pač omogočuje potovanje in tukaj pri nas tujci sedaj živijo najcenejše. Brez vsakega sramu mi je vse to povedal. Palače pa ne mara prodati — o, ne — ker je polna starih zakladov markijeve družine in se od njih neče ločiti. Rajši se omeji. To pa je prava plemenitost. Zelo se mi je prikupil — no, vse drugo bomo pač še videli. Torej, pripravite se, da ga jutri popoldne dostojno sprejmete. Kati, ti se lepo oblečeš, da veš. Želim, da napraviš nanj dober utis, ker imam svoje načrte. Zaupno mi je povedal, da je pripravljen poročiti se tudi s kako tujko. Čudile se mu boste. Na svoje plemstvo ni popolnoma nič ponosen. Pravi, da se mora plemstvo zvezati z meščanstvom, da rod ne oslabi. Sploh ima zelo dobre nazore ta markij. In kako zna pripovedovati. Cele ure bi ga mogel poslušati. Kot rečeno, imeniten človek. Torej, Kati, da se jutri popoldne lepo oblečeš, s teboj hočem pakazati čast naše hiše.

Tako pripoveduje gospod Herder ves navdušen in popolnoma nič ne opazi, da so vse tri v veliki zadregi.

Njegova žena se je naravnost bala tega markija, ki je imel palačo z osemdesetimi sobami.

In Kati?

Bala se ga je še mnogo bolj, kajti vedela je, da jo je njen oče hotel za vsako ceno poročiti s kakim visokim plemenitašem. Toda Kati je bila trdna v svojem sklepu, da ne poroči niti kakega italijanskega markija, niti kakega drugega aristokrata. Svoje srce je dala dr. Falknerju in če ga ne bo dobila za svojega moža, tudi drugega ne bo marala. Navzlic temu je izprevidela, da ne more ničesar storiti proti temu, da markij Salvoni ne bi prišel v hišo. Toda niti pet minut ne bo mogel biti v dvomu, da nima nikakega upanja, ako bi mu prišlo na misel, da jo zasnuje, mogoče samo v namenu, da bi pozlatal svojo plemiško krono, ali pa, da bi mu ne bilo treba dajati v najem svoje palače.

(Dalje prihajajo.)

MILICA PROTI ŠTRAJKARJEM

Po južnih državah je bila mobilizirana državna milica, da vzdržuje red. Na sliki vidite skupino miličarjev v Greenville, S. C., ki ovirajo štrajkarje, da bi vršili piketsko službo pred tovarnami.

Iz Jugoslavije.

Boj za mrliče.

Skopski trgovec Branko Stojković je na policijski vložil prošnjo, da bi ga policija varovala pobrebni podjetij, ki mu s svojo brezobzirno vsiljivostjo delajo silno neprijetno in celo človeškemu življenju nevarno nadlego. Zbolela je trgovčeva mati. K stari ženi so nemudoma poklicali zdravnika, čigar pomoč je odvrgla ženo najhujše. Razumljivo je, da je vsa družina prebedela ob bolnični postelji. Kar se ob 4. zjutraj pojavi v stanovanju zastopnik pogrebne podjetja z mrtvaško opremo, da bi opremil mrljko sobo. Trgovec ga je še pravočasno opazil in ga, kar je pač razumljivo, ne preveč ljubeznivo odpravil. Govoril je celo tudi "z roko". Toda se je družina komaj nekoliko pomirila po razburjenju, ki ga je povzročila ta brezobzirna vsiljivost, pa se je okoli 6. zjutraj zopet pojavil isti zastopnik pogrebne podjetja in sicer kar naravnost v bolnični sobi in vprašal, ali je žena že umrla. Kako je ta nesramnost delovala na vse ljudi v hiši, zlasti pa na bolnico samo, si je lahko misliti in kdo bo zameril gospodarju, da je vrzel nesramneža iz stanovanja in pospeševal njegov odhod z zasuhi cami vse do hišnih vrat. Zahvaliti se je le izredno krepki bolnični telesni konstituciji, da ji to razburjenje v resnici ni zadalo smrtnega udara.

Trgovec Stojković je vse to točno opisal v svoji vlogi na policijsko upravo in jo zaprosil varstva proti nadaljnim vsiljivostim med seboj tekmujočih pogrebni podjetij. Kakor se čuje, se bo policijska oblast resno pobavila s to konkurenčno gonjo pogrebni podjetij, ki presega že vse meje obzirnosti in dostojnosti. Znano je, da zastopniki pogrebni podjetij po ure in ure stražijo pred hišami, kjer "vohajo" smrt, in se je celo tudi dogodilo, da so se stegli ob mrljcu.

"GLAS NARODA"
zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Pradednik:
FRANK HOTKO
607 E. 73rd St.,
New York City

Podpredsednik:
MICHAEL UREK,
52 Weirfield Street,
Brooklyn, N. Y.

Tajnik in arhivar:
JOSEPH POGACHNIK,
550 Liberty Avenue,
Williston Park, L. I.

Blagajnik:
ANTON KOSIRNIK,
101-21 — 85 Rd.,
Richmond Hill, L. I.

Zapisnikar:
RADO VAVRČIČ,
22-15 — 28th St.,
Astoria, L. I.

Nadzorni odbor:
ANTON CVETKOVICH,
933 Seneca Ave.
Brooklyn, N. Y.

FRANK MEKING,
1955 Greene Avenue,
Brooklyn, N. Y.

JERNEJ COREL,
67 Scholes Street,
Brooklyn, N. Y.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj že ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za načelna pojasnila. V nesreči se čel pozna kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtno podpore ter ima v blagajni skoro \$17,000.00.

Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

DIOGENES V KRSTI

Budimpeštanski župan je prejel pred nekoliko dnevi pismo, ki je zbudilo v javnosti veliko zanimanje. Na kuverti je bila opazka: "Naj se odda naprej njegovemu veličanstvu cesarju Francu Jožefu I."

Začuden županove pisarne je pismo odprl in je iz njega zvedel za moža, ki živi nekoliko kilometrov od Budimpešte in ne ve ničesar o tem, da je stari Franc Jožef že 18 let med pokojnimi. Mož se imenuje Karel Lajko in s težavo ga je neki časnikar odkril v njegovem nenavadnem "stanovanju". Lajko prebiva namreč v samotni v duplini prastarega drevesa, pred njegovo "hišo" pa leži na kobilicah 2 m dolga in 60 cm širika krsta, v katero so na eni strani izvrtane luknje za dostop zraka. V tej krsti spi puščavnik že več nego dve desetletji.

Lajko šteje že 80 let, a je za čudo krepak in je svojega obiskovalca sprejel z veliko dostojanstvenostjo. "Pripravljen sem, da bi odgovarjal na vaša vprašanja", je dejal, "postavljam pa pogoj, da mi ne smete omeniti ničesar, kar se dogaja zunaj na svetu. Od leta 1912 ni zame nobenega sveta in nobene svetovne zgodovine več".

In potem je nadaljeval: "Gotovo se na tihem smejete norcu, ki se je skril sem v samotni in spi v krsti. Lahko vam pa rečem, da sem popolnoma pri pameti in zelo srečen. Pred 22 leti sem sklenil, da napravim črto med seboj in svetom. Mislim sem si: čemu bi delal težavna potovanja proti Robinzonovemu otoku, če dosežem isto tu ob bregu Donave? Imam sina, ki živi v dobrih razmerah, in ta mi od časa do časa prinese oblačil in živil. A tudi ta mi ne sme ničesar povedati o svetu. Tako živim tukaj brez vseh želj. Odkar sem tu, nisem bil niti enkrat v Budimpešti, čeprav je samo nekoliko kilometrov od tod".

"Toda o svetovni vojni ste gotovo že kaj slišali, gospod Lajko?" je vprašal časnikar.

"O svetovni vojni? Ničesar ne vem o tem. Zadnji časnik sem prečital leta 1912. Takrat so se Italijani tepli s Turki. Dejal sem, da se stvar ne bo dobro končala. Odtlej se je čas zame ustavil. Ko so mi hoteli nekoč ribiči pripovedovati o veliki vojni, sem jim obrnil hrbet. A razen ribičev ne prihaja nihče sem".

"In ne veste ničesar o tem, da je cesar umrl?" — "Umr! Kako je to mogoče? Bog mu daj večni mir in pokoj!" — "A morda sta vam znani vsaj besedi radio in sex-apel?"

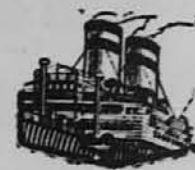
"Čudne besede! Ali bi mi ne hoteli povedati, kaj pomenita? Seveda pa ne smete imeti nobene zveze s politiko in se je mladina spremenila!" "Časnikar mu je na kratko pojasnil. V nečem pa je gospod Lajko vendarle opazil, da so se časi spremenili. "Pomislite", je vzdihnil. "Včasih je bil dekleta tu mimo, seveda po reki, v ozkih čolnih.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJABNILA ZA POTOVANJE

KRETANJE PARNIKOV ZA MESECE SEPTEMBER, 1934

22. septembra:	Champlain v Havre	17. oktobra:	Pres. Roosevelt v Havre
Berengaria v Cherbourg	New York v Hamburg		
Saturnia v Trst		19. oktobra:	Statendam v Boulogne sur Mer
25. septembra:	Statendam v Boulogne sur Mer	20. oktobra:	Bremen v Bremen
			Bremen v Bremen
26. septembra:	Mauretania v Cherbourg	24. oktobra:	Washington, Havre
Washington v Havre	Albert Ballin v Hamburg		Aquitania v Cherbourg
28. septembra:	Bremen v Bremen	25. oktobra:	Albert Ballin v Hamburg
29. septembra:	Conte di Savoia v Genoa	26. oktobra:	Olympic v Cherbourg
Ile de France v Havre		27. oktobra:	Europa v Bremen
3. oktobra:	Aquitania v Cherbourg		Champlain v Havre
Deutschland v Hamburg	Pres. Harding v Havre		Conte di Savoia v Genoa
5. oktobra:	Olympic v Cherbourg	31. oktobra:	Berengaria v Cherbourg
			Deutschland v Hamburg

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

Njih kopalne obleke so zadošči in posebno moja krsta mi stoji nesramno, to že morem reči. In včasih se peljejo mladi možje tudi razume, da se je treba polagoma privaditi misli spremstva. Neverjetno, kako se je mladina spremenila!" "A kaj ste hoteli s pisnom na cesarja?" "Vidite, pred nekoliko dnevi je bil neki orožnik tu in dejal, da se moram spraviti od tod, čeprav živim že 22 let tukaj. Vseposod je vtaknil svoje črte motiti v njegovem miru.